

Карантиндік түрлерді қоспағанда, орманның аса қауіпті зиянкестері мен ауруларының тізбесін және оларға қарсы күрес қағидаларын бекіту туралы

Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің м.а. 2020 жылғы 9 қаңтардағы № 5 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 15 қаңтарда № 19879 болып тіркелді.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің "Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар министрлігінің мәселелері" 2019 жылғы 5 шілдедегі № 479 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар министрлігі туралы ереженің 15-тармағы 142) тармақшасына сәйкес **БҰЙЫРАМЫН:**

Ескерту. Кіріспе жаңа редакцияда - ҚР Экология және табиғи ресурстар министрінің 01.10.2025 № 262 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

1. Қоса беріліп отырған:

1) Карантиндік түрлерді қоспағанда, орманның аса қауіпті зиянкестері мен ауруларының тізбесі;

2) Карантиндік түрлерді қоспағанда, орманның аса қауіпті зиянкестері мен ауруларына қарсы күрес қағидалары бекітілсін.

2. Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігінің Орман шаруашылығы және жануарлар дүниесі комитеті заңнамада белгіленген тәртіппен:

1) осы бұйрықтың Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелуін;

2) осы бұйрықтың Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігінің интернет-ресурсында орналастырылуын;

3) осы бұйрық мемлекеттік тіркеуден өткеннен кейін он жұмыс күні ішінде Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігінің Заң қызметі департаментіне осы бұйрықтың 2-тармағының 1) және 2) тармақшаларында көзделген іс-шаралардың орындалуы туралы мәліметтерді ұсынуды қамтамасыз етсін.

3. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау жетекшілік ететін Қазақстан Республикасының Экология, геология және табиғи ресурстар вице-министріне жүктелсін.

4. Осы бұйрық алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

"КЕЛІСІЛДІ"

Қазақстан Республикасы

Қаржы министрлігі

Қазақстан Республикасы
Экология, геология және
табиғи ресурстар министрінің
2020 жылғы 9 қаңтардағы
№ 5 бұйрығымен
бекітілген

Карантиндік түрлерді қоспағанда, орманның аса қауіпті зиянкестері мен ауруларының тізбесі

1. Орманның аса қауіпті зиянкестері:

- 1) алма күйесі (*Yponomeuta malinellus* Zell);
- 2) еменнің жасыл жапырақ ширатқышы (*Tortrix viridana* L.);
- 3) қыс мұрқобелегі (*Operophthera brumata* L.);
- 4) долана көбелегі (*Agoria crataegi* L.);
- 5) раушан жапырақ ширатқыш (*Cacoecia rosana* L.);
- 6) жасыл жапырақ ширатқыш (*Pandemis chondrillana* H-S.);
- 7) қарағайдағы ашытқы көбелегі (*Sphinx pinastri* L.);
- 8) қарағай көбелегі (*Panolis flammea* Schiff);
- 9) қарағай мұрқобелегі (*Bupalus piniarius* L.);
- 10) монашенка жібек көбелегі (*Lymantria monacha* L.);
- 11) қарағайдың жібек көбелегі (*Dendrolimus pini* L.);
- 12) қарағайдың кәдімгі егеуіші (*Diprion pini* L.);
- 13) қарағайдың жирен егеуіші (*Neodiprion sertifer* Geoff);
- 14) жұлдызшалы тоқығыш-егеуіші (*Acantholyda posticalis* Mats);
- 15) қызылбасты тоқығыш-егеуіші (*Acantholyda erythrocephala* L.);
- 16) көктерек айдарлы көбелегі (*Pheosia tremula* Clerck);
- 17) қарағаштың аяққұйрықтысы (*Uropus ulmi* Schiff);
- 18) қайыңның үлкен егеуіші (*Cimbex femorata* L.);
- 19) қайыңның жібек көбелегі (*Endromis versicolora* L.);
- 20) күмісай ойықты көбелек (*Phalera bucephala* L.);
- 21) үлкен гарпия (*Cirgera vinula* (Dicranura vinula) L.);
- 22) садақша-қоян көбелегі (*Acranicta leporine* L.);
- 23) садақша- пси көбелегі (*Acranicta psi* L.);
- 24) қандағаш айдарлы көбелегі (*Notodonta dromedaries* L.);
- 25) талдың қалың қабырғалы егеуіші (*Pontania proxima* L.);
- 26) шыршаның жалған қалқаншалы сымыры (*Physokermes piceae* Schr.);
- 27) шыршаның кіші жалған қалқаншалы сымыры (*Physokermes hemicyphus* Dalm);

- 28) қарағаштың жапырақ жемірі (*Galerucella luteola* Mull.);
- 29) балқарағай ашытқы көбелегі (*Hyloicus morio* Rotsch et Jord);
- 30) жаламан мұркөбелегі (*Erannis defoliaria* Cl.);
- 31) сексеуілдің көгілдір жапырақ бүргесі (*Caillardia azurea* Log.);
- 32) жалған талқаншалысы (*Acanthopulvinaria orientalis* Ness.);
- 33) галлица (*Halodiplosis vernalis* Marik);
- 34) штакелберг галлицасы (*Halodiplosis stackelbergi*);
- 35) алтытісті қабық жегіші (*Lps sexdentatus* B.);
- 36) гауэр қабық жегіші (*lps hauseri* Reit);
- 37) бұр қан көбелегі (*Dioryctria abietella* Schiff);
- 38) қоңыр жолақты жібек мұркөбелегі (*Lycia hirtaria* Cl.).

2. орманның аса қауіпті аурулары:

- 1) қайыңның бактерия шемені (*Erwinia multivora*);
- 2) қарағаш тұқымдастылардың голландық ауруы (*Ophiostoma ulmi* Nann);
- 3) көктеректің жалған ағашқұлағы (*Phellinus tremulae*);
- 4) қарағайдың кәдімгі шюттесі (*Lophodermium seeditiosum*);
- 5) шыршаның кәдімгі шюттесі (*Lophodermium macrosporum*);
- 6) алма таз қотыры (*Venturia inaequalis*);
- 7) өскіннің жапырылып қалуы (*Fusarium*);
- 8) қарағайдың көпіршікті таты (*Cronartium ribicola* Diet);
- 9) қарағайдың шайырлы ісігі (*Peridermium pini* Kleb);
- 10) қарлы шюттесі (*Phacidium infestans*);
- 11) қарағай сабағының сынуы (*Melampsora pinitorqua* A. Braun);
- 12) жапырақты ағаш тұқымдастарының сатылы ісігі (*Nectria galligena*);
- 13) жапырақты ағаш тұқымдастарының туберкулярлы некрозы (*ubercularia vulgaris*);
- 14) шырша бүрінің тат ауруы (*Chrysomyxa pirolae* Rostr.).

Қазақстан Республикасы
Экология, геология және
табиғи ресурстар министрінің
2020 жылғы 9 қаңтардағы
№ 5 бұйрығымен
бекітілген

Карантиндік түрлерді қоспағанда, орманның аса қауіпті зиянкестері мен ауруларына қарсы күрес қағидалары

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы Карантиндік түрлерді қоспағанда, орманның аса қауіпті зиянкестері мен ауруларына қарсы күрес қағидалары (бұдан әрі – Қағидалар) Қазақстан Республикасы Үкіметінің "Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар министрлігінің мәселелері" 2019 жылғы 5 шілдедегі № 479 қаулысымен бекітілген Қазақстан

Республикасы Экология және табиғи ресурстар министрлігі туралы ереженің 15-тармағы 142) тармақшасына сәйкес әзірленген және карантиндік түрлерді қоспағанда, орманның аса қауіпті зиянкестері мен ауруларына қарсы күрес тәртібін айқындайды.

Ескерту. 1-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Экология және табиғи ресурстар министрінің 01.10.2025 № 262 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

2. Орманның аса қауіпті зиянкестері мен ауруларына қарсы күресті орман иеленушілер олардың жаппай көбейіп кетуі мен таралуының алдын алу, олардан болатын залалды қысқарту және орман қоры аумағында қолайлы санитариялық жағдайды қамтамасыз ету мақсатында ормандардың жай-күйіне теріс әсер етпейтін тәсілдермен және әдістермен жүзеге асырады.

3. Орманның аса қауіпті зиянкестеріне және ауруларына қарсы күрес жөніндегі іс-шараларды орман иеленушілер жыл сайын белгілейді және қажеттілігіне қарай түзетеді.

4. Орман қорғау іс-шараларының көлемін бөлу ормандардың зақымдану мерзімі мен ерекшеліктері, орманның аса қауіпті зиянкестері мен ауруларының биологиясы ескеріле отырып жүргізіледі.

5. Орманның аса қауіпті зиянкестері мен ауруларына қарсы күрес жөніндегі іс-шаралар:

1) орманның аса қауіпті зиянкестеріне және ауруларына орман-патологиялық мониторингін;

2) орманның аса қауіпті зиянкестері мен ауруларының ошақтарын жою жөніндегі іс-шаралардың мерзімі мен көлемін, сондай-ақ оларға қарсы күрес үшін қаржы қаражатының қажеттілігін айқындауды;

3) орманның аса қауіпті зиянкестері мен ауруларының ошақтарын жою жөнінде іс-шаралар жүргізуді қамтиды.

6. Аса қауіпті зиянкестер мен орман ауруларына (карантиндік түрлерден басқа) қарсы күрес жөніндегі іс-шараларды қаржыландыру мемлекеттік орман қоры учаскелерінде Қазақстан Республикасы Орман кодексінің 110-бабына сәйкес жүзеге асырылады.

Ескерту. 6-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Экология және табиғи ресурстар министрінің 01.10.2025 № 262 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

7. Карантиндік түрлерді қоспағанда, орманның аса қауіпті зиянкестері мен ауруларының ошақтары 1 мың гектарға дейін мемлекеттік орман қоры аумағына таралған жағдайда оларды жою жөніндегі іс-шаралар жергілікті бюджеттің қаражаты немесе орман шаруашылығы мен ерекше қорғалатын табиғи аумақтар саласындағы мемлекеттік мекемелер тауарлар (жұмыстар, қызметтер) өткізу жөніндегі ақылы қызмет түрлерін көрсетуден алған қаражат есебінен жүзеге асырылады.

8. Орманның аса қауіпті зиянкестері мен ауруларының ошақтары 1 мың гектардан астам мемлекеттік орман қоры аумағына таралған жағдайда оларды жою жөніндегі іс-шаралар республикалық бюджеттің қаражаты есебінен жүзеге асырылады.

9. Жекеше орман қоры учаскелерінде орманның аса қауіпті зиянкестеріне және ауруларына қарсы күрес жөніндегі іс-шараларды қаржыландыру жекеше орман иеленушінің қаражаты есебінен жүзеге асырылады.

2-тарау. Карантиндік түрлерді қоспағанда, орманның аса қауіпті зиянкестері мен ауруларына орман-патологиялық мониторинг

10. Орман-патологиялық мониторингті орман иеленушілері карантиндік түрлерді қоспағанда, орманның аса қауіпті зиянкестері мен ауруларының ошақтарын анықтау, олардың дамуы мен таралуына болжам жасау, орман қорғау іс-шараларын жүргізу мерзімі мен көлемін айқындау мақсатында жүргізеді.

11. Орман-патологиялық мониторинг орманның аса қауіпті зиянкестері мен ауруларының дамуының бүкіл фенологиялық кезеңі бойы жүргізіледі.

12. Орман-патологиялық мониторинг орман қорының жай-күйін қадағалау жолымен жүргізіледі және орманның аса қауіпті зиянкестері мен ауруларының ошағы туралы ақпаратты жинауды, талдауды және пайдалануды қамтиды.

3-тарау. Орманның аса қауіпті зиянкестері мен ауруларының ошақтарын жою жөніндегі іс-шаралардың мерзімі мен көлемін, сондай-ақ оларға қарсы күрес үшін қаржы қаражатының қажеттілігін айқындау

13. Орманның аса қауіпті зиянкестері мен ауруларының ошақтарын жою жөніндегі іс-шаралардың мерзімі мен көлемін, сондай-ақ оларға қарсы күрес үшін қаржы қаражатының қажеттілігін орман иеленушілер орман-патологиялық мониторингтің және оның нәтижелері бойынша жасалған болжамдардың негізінде айқындайды.

14. Орман иеленушілер орман қорғау іс-шараларының мерзімі мен көлемін айқындаған кезде мемлекеттік орман қорының санаттары, орманның аса қауіпті зиянкестері мен ауруларының биологиясы мен даму фазалары, экономикалық және экологиялық орындылық көрсеткіштері ескеріледі.

15. Орман иеленушілер орманның аса қауіпті зиянкестері мен ауруларының ошақтарын жою жөніндегі іс-шаралардың мерзімі мен көлемін, сондай-ақ оларға қарсы күрес үшін қаржы қаражатының қажеттілігін айқындаған кезде осы Қағидаларға қосымшаға сәйкес карантиндік түрлерді қоспағанда, орманның аса қауіпті зиянкестері мен ауруларының ошақтарын жою жөніндегі іс-шаралар жоспарын жасайды.

4-тарау. Карантиндік түрлерді қоспағанда, орманның аса қауіпті зиянкестері мен ауруларының ошақтарын жою жөніндегі іс-шараларды жүргізу

16. Орманның аса қауіпті зиянкестері және ауруларының ошақтарын жою жөніндегі іс-шараларды орман иеленушілер оларды химиялық және биологиялық препараттар арқылы жер үсті немесе авиациялық тәсілдермен өңдеу, энтомофагтар мен феромондар қолдану, сондай-ақ орманды санитариялық мақсатта кесу шараларын жүргізу жолымен жүзеге асырады.

17. Орманның аса қауіпті зиянкестері мен ауруларының ошақтарын оларды химиялық және биологиялық препараттармен өңдеу жолымен жою жөніндегі іс-шараларды жүзеге асыру кезінде Қазақстан Республикасының аумағында қолдануға рұқсат етілген пестицидтер (улы химикаттар) пайдаланылады.

18. Ерекше қорғалатын табиғи аумақтарда орманның аса қауіпті зиянкестері мен ауруларының ошақтарын жою жөніндегі іс-шаралар олардың қорғау режимдері ескеріле отырып жүргізіледі.

Карантиндік түрлерді
қоспағанда, орманның аса
қауіпті зиянкестері мен
ауруларына қарсы күрес
қағидаларына
қосымша

Карантиндік түрлерді қоспағанда, орманның аса қауіпті зиянкестері мен ауруларының ошақтарын жою жөніндегі іс-шаралар жоспары

Нысан							
Р/с №	Орман иеленушінің атауы	Орман-пато логиялық мониторинг пен қамтылған орман қоры аумағының алаңы, гектар	Орманның аса қауіпті зиянкестері мен және ауруларыме н зақымданған орман қоры аумағының алаңы, гектар	Жоспарлан ып отырған орман қорғау іс-шаралары ның атауы	Орман қорғау іс-шаралары ның көлемі	Орман қорғау іс-шаралары н жүргізу мерзімі	Орман қорғау іс-шаралары н жүргізу үшін қажет қаржы қаражатыны ң көлемі, мың теңге
1	2	3	4	5	6	7	8